

- Mesačník CPHR – Transparency International Slovensko
- Vychádza s podporou USAID

Milí priatelia,

politici nás už začínajú presvedčať, že iba oni a ich politické strany prinesú Slovensku poriadok, prosperitu a obmedzenie korupcie. Občan má jedinečnú možnosť im to spočítať, a preto sa politici predhávajú v sľuboch, v snahe riešiť to, čo trápi občanov Slovenska. Ale často sú to iba mimikry, o reálne opatrenia, ktoré by obmedzili korupciu nie je záujem. Ako ináč si vysvetlíť postoje poslancov pri hlasovaní o ústavnom zákone o konflikte záujmov, ktorý by umožnil razantnú reformu tejto problematiky? Viacerí sa nedostavili, mnohí sa zdržali hlasovania alebo vyjadrili jasné nie. Medzi tými, čo ho nepodporili, boli dokonca aj takí, ktorí sa pod zákon podpísali ako jeho predkladatelia. Pričom do jeho prípravy boli zainteresovaní poslanci všetkých poslaneckých klubov a deklaratívne s tým nemali problém. Okrem billboardov sľubujúcich politikov by sa občania mali pozrieť aj na reálne skutky, napr. na www.konfliktzaujmov.sk, kde je zverejnené hlasovanie poslancov NR SR k tejto problematike.

Prijímačky na strednú školu? Aj dobrý biznis.

(PRAVDA, 3. 5. 2002)

S prijímačkami na stredné školy sa rozmáha biznis s doučovaním. Deti na pohovor pripravujú nielen súkromné firmy, ale aj pedagógovia zo škôl, ktorí testy priamo vytvárajú. Veľa rodičov je totiž presvedčených, že základná škola žiakov na skúšky

nepripravila poriadne. Doučovanie cez firmy môže vyjsť aj na niekoľko tisíc korún. Ak na skúšku pripravuje učiteľ, stojí to okolo sto korún na hodinu, ale niekedy aj viac. "Ak učiteľ tvorí úlohy na prijímacie skúšky a zároveň žiakov na ne aj pripravuje, možno to považovať za skrytú formu

korupcie," tvrdí L.Tužinský zo Štátnej školskej inšpekcie. Za neetické považuje ministerstvo školstva aj to, ak doučovanie organizuje firma, ktorá zároveň pre strednú školu pripravuje na prijímačky testy. V minulosti to ako jedna z viacerých robila napríklad bratislavská firma EXAM. ◆

Korupcia môže ohroziť náš vstup do EÚ

(NÁRODNÁ OBRODA, 29. 4. 2002)

Trestnú činnosť policajtov, ktorí na cestách zastavujú vodičov a vyberajú od nich pokuty putujúce do ich vlastných vreciek, je veľmi ťažké odhalíť. J. Espina, ktorý pôsobí na Slovensku ako predstupový poradca EÚ, sa vyjadril, že Slováci by sami mali podávať sťažnosti na takýchto poli-

cajto. Na riešenie týchto problémov je podľa Espinu potrebné prijať viacero legislatívnych opatrení, ale možno sa podľa neho poučiť aj zo španielskych skúseností. V Španielsku policajti nesmú prijímať v hotovosti žiadne peniaze, vrátane pokút. Ak sa vodič dopustí priestupku, dostane doklad, na základe ktorého zaplatí

pokutu neskôr, ale úradnou cestou. S následnou vymáhatelnosťou pokút nie sú podľa Espinu väčšie problémy, pretože polícia má v zmysle zákona možnosť vymáhanú sumu stiahnuť z vinnikovoho účtu. Ak na ňom nič nemá, môže legálne predať jeho auto a zo získanej sumy uspokojí svoju pohľadávku. ◆

Asistent poslancu Š. Rusnáka sprivatizoval SAD Prešov

(PRAVDA, 17. 5. 2002)

Poslanec SDL Štefan Rusnák čelí podozreniu z konfliktu záujmov. Jeho osobný asistent Miroslav Biroš ako konateľ a spolumajiteľ firmy B. K. Prešov, s. r. o., sa totiž podieľal na privatizácii prešovskej spoločnosti Slovenská automobilová doprava (SAD), o ktorej rozhodla vláda.

O privatizáciu tohto podniku prejavilo záujem 24 domácich a zahraničných firiem. Keď ich v polovici februára tohto roku ministerstvo pre privatizáciu vyzvalo, aby doplnili svoje podnety pre potreby výberového konania, ponuky predložili už len piati záujemcovia. Výberová komisia sa napokon rozhodovala medzi

ponukami od už spomínanej firmy B. K. a od ďalšej prešovskej obchodnej spoločnosti Art plast. Firma B. K. zvíťazila vo výberovom konaní vďaka lepšej cenovej ponuke. Biroš nevidí v tom, že jeho firma sprivatizovala prešovskú SAD-ku, nijaký problém, ani si nemyslí, že tým dostal Rusnák do delikátnej situácie. ◆

TIS INFORMUJE

Programová riaditeľka TIS Daniela Zemanovičová dňa 14. 5. 2002 vystúpila na medzinárodnej tlačovej konferencii v Paríži k Indexu vnímania poskytovania úplatkov 2002.

TIS organizovala dňa 16. 5. 2002 workshop s reprezentantmi politických strán o Protikorupčnom minime.

Dňa 17. 5. 2002 D. Zemanovičová vystúpila na vedeckej konferencii Fakulty manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave s príspevkom Governance, transparentnosť a ovládnutie štátu firmami.

TIS uskutočnila dňa 20. 5. 2002 seminár pod názvom Protikorupčné nástroje pre asistentov poslancov a mladých politických lídrov.

D. Zemanovičová vystúpila dňa 24. 5. 2002 na medzinárodnom seminári organizovanom Ekonomickým a sociálnym výborom EÚ a Technical Assistance Information Exchange OFFICE Európskej komisie o Governance, efektívnosti, transparentnosti a boji proti korupcii.

TIS organizovala dňa 24. 5. 2002 v priestoroch hotela Devín slávnostnú recepciu pri príležitosti vyhlásenia výsledkov súťaží o najlepšiu esej a karikatúru s protikorupčnou tematikou.

Predseda HZDS si nepamätá, koľko platil za opravu Elektry

(SME, 20. 5. 2002)

Predseda HZDS V. Mečiar odmietol verejnosti povedať, odkiaľ získal 41 miliónov na prestavbu svojho sídla Elektra a okolie v Trenčianskych Tepliciach. V roku 1999 Mečiar tvrdil, že ho Elektra stála okolo 5 miliónov. Denník SME na základe získaných dokumentov informoval, že prestavba Elektry a okolia mohla stáť 41 miliónov. Dodávateľské práce platil Vladimír Mečiar v hotovosti na účet podnikateľa J. Ďuriša. Podľa Mečiara predchádzajúce vyšetrovanie nepreukázalo porušenie zákona a otvorenie tejto

kauzy niekoľko mesiacov pred voľbami považuje za účelové. Denník SME získal faktúry, podľa ktorých poukázal odberateľ Mečiar s rodným číslom predsedu HZDS dodávateľovi podnikajúcejmu v stavebníctve sumu vo výške 41 miliónov 250-tisíc korún. Transakcie sa údajne uskutočnili v priebehu roka 1999. V tom čase sa rekonštruoval penzión Elektra a jeho okolie. Zákulisie transakcie preveruje už vyššie roka aj daňový úrad, operatívne preverovanie začal už v januári 2000 aj odbor finančnej polície v Trenčíne, zatiaľ bez výsledku. ◆

(výber z TI Newsletter, Berlín, domácej a českej tlače)

EURÓPA

LOTYŠSKO: ZÁKON O KONFLIKTE ZÁUJMOV

Lotyšský parlament prijal 25. apríla 2002 zákon o konflikte záujmov v konaní štátnych úradníkov. Zákon špecifikuje obmedzenia a zákazy pre štátnych úradníkov a ukladá im povinnosť evidovať majetkové priznania. Tento nový zákon o konflikte záujmov nahrádza pôvodný protikorupčný zákon a je detailnejší. Zahrňuje napríklad konkrétny zoznam úradníkov, špecifikuje konkrétnejšie obmedzenia, ktoré sa týkajú vykonávania viacerých funkcií simultánne a akceptáciu darov. Na dodržiavanie zákona bude dozerať novovzniknutý Protikorupčný úrad (angl. Corruption Prevention Bureau).

VELKÁ BRITÁNIA: RIADITEĽ MARKETINGU BBC VYŠETROVANÝ PRE ÚPLATKÁRSTVO

Riaditeľ globálneho marketingu BBC Jeff Taylor bol zatknutý pre podozrenie z úplatkárstva vo výške 1 mil. libier, ktorého sa mal dopustiť v Hong-Kongu. Jeff Taylor je jedným z 12-tich ľudí, ktorých vyšetroje Nezávislá protikorupčná komisia Hong-Kongu (ICAC). Na základe tohto podozrenia bol Jeff Taylor suspendovaný až do skončenia vyšetrovania. BBC v súčasnosti spolupracuje s ICAC a bude takisto viesť vlastné interné vyšetrovanie.

FRANCÚZSKO: ZBAVENÝ OBVINENIA PRE NEDOSTATOK DŮKAZOV

Bývalý francúzsky premiér Lionel Jospin bol pre nedostatok dôkazov zbavený obvinenia z finančnej korupcie. Jospina obvinila Regionálna asociácia daňových poplatníkov mesta Toulouse z prijatia 2 ľudí do zamestnania. Tí mali byť prijatí na fiktívne miesta v Agentúre pre hospodár-

sky rozvoj, ktorú Jospin viedol v 90-tych rokoch. Premiér bol takisto vyšetrovaný pre podozrenie z nezákonného financovania Socialistickej strany v 90-tych rokoch. V súvislosti s týmto obvinením Jospin dobrovoľne vypovedal. Bolo to po prvýkrát, čo úradujúci premiér vypovedal v súdom vyšetrovaní.

POLSKO: KOMISIA UNICEF-u OBVINENÁ Z KORUPCIE

Najvyšší predstavitelia organizácie UNICEF v Ženeve v decembri minulého roka stiahli

spevkami spôsobilu, že na pomoc defom bolo použitých menej ako 75% príspevkov.

AMERIKA

USA: VYŠETROVANIE ENRONU SA BLÍŽI K BIELEMU DOMU

Výbor pre vládne záležitosti amerického Senátu schválil návrh, na základe ktorého bude Biely dom musieť predložiť po rozhodnutí súdu všetky dokumenty o dohodách so skrachovaným energetickým gigantom

podporu pre poľskú pobočku organizácie. Dôvodom bolo obvinenie zástupcov pobočky vo Varšave z rozsiahlej korupcie. Šéf poľskej pobočky UNICEF L. Wolniewicz je obvinený zo zadĺženia organizácie - zo zneužívania charitatívnych príspevkov a štruktúr UNICEF-u na súkromné účely. Podľa európskeho regionálneho riaditeľa toto netransparentné zaobchádzanie s prí-

Enron. Senátny výbor, ktorý je jednou z viacerých strán vyšetrojúcich kauzu Enron, odhlasoval rozšírenie vyšetrovania aj na Biely dom tesným pomerom hlasov 9:8, a to presne podľa politickej orientácie. V prípade, že súd výboru vyšetrovanie schválil, Biely dom bude povinný zverejniť všetky podrobnosti o obchodoch s energetickou spoločnosťou. Podľa predsedu výboru Jo-

sepha Liebermana z Demokratickej strany, Biely dom totiž "ne-reagoval dostatočne rýchlo na žiadosti o poskytnutie informácií". Výbor tak nemá inú možnosť, ako si materiály takýmto spôsobom vyžiadať (HOSPODÁRSKE NOVINY, 27. 5. 2002).

MEXIKO: INOVÁCIA ELEKTRONICKÉHO VLÁDNUTIA

Mexický prezident Vincent Fox v januári tohto roku oznámil zriadenie webovskej stránky Tramitanet, pomocou ktorej môžu byť vykonané tisíce transakcií vo verejnej správe. Stránka o. i. poskytuje všetky druhy jednotlivých tlačív a žiadostí. Tlačivá je možné vyplniť elektronicky a odoslať ich vyplnené e-mailom. Stránka poskytuje priestor aj na zaslanie pripomienok či sťažností. Tento projekt je súčasťou snáh prezidenta Foxa presadiť vo verejnej správe výkonnosť a transparentnosť. Predpokladá sa, že Tramitanet eliminuje v priebehu dvoch rokov približne 500 mil. papierových transakcií. Adresa webovskej stránky Tramitanet je www.tramitanet.gob.mx.

ÁZIA

ČÍNA: ÚRADNÍCI ČÍNSKEJ ŠTÁTNEJ BANKY UKRADLI 500 MIL. DOLÁROV

Ďať vedúcich úradníkov Čínskej banky ukradlo približne 500 mil. USD. Táto krádež je posledná z množstva škandálov, ktoré postihli Čínsku banku. Prezident banky sa vyjadril, že krádež prebiehala sedem rokov. Odhalená bola minulý rok medzinárodným auditom. Títo piati úradníci mali k dispozícii množstvo falošných pasov, za pomoci ktorých ušli do cudziny potom, čo tím auditorov prišiel do banky vykonať audit. Podľa informácií prezidenta banky bola časť peňazí prepraná v hazardných centrách v Monaku a Las Vegas. ◆

Index vnímania poskytovania úplatkov 2002 (Bribe Payers Index - BPI 2002)

Index vnímania poskytovania úplatkov

Index vnímania poskytovania úplatkov Transparency International určuje poradie popredných exportujúcich krajín podľa miery, v ktorej sú medzinárodné firmy so sídlom na ich území náchylné podplácať vedúcich štátnych úradníkov vo významných vznikajúcich trhových ekonomikách. V tejto súvislosti meria "ponukovú" stranu úplatkárstva v štátoch, kam úplatky smerujú. Krajiny sú zoradené podľa priemeru hodnotenia odpovedí respondentov na otázku "Uvedte, prosím, pre oblasti podnikania, ktoré sú vám najbližšie, nakoľko je pravdepodobné, že spoločnosti z nasledujúcich krajín poskytnú alebo ponúknu úplatok, aby získali alebo aby si udržali podnikateľské aktivity v tejto krajine?"

V BPI 2002 je uvedených nasledujúcich 21 exportujúcich oblastí: Austrália, Belgicko, Čína, Francúzsko, Holandsko, Hongkong, Japonsko, Južná Kórea, Kanada, Malajzia, Nemecko, Rakúsko, Rusko, Singapur, Spojené Kráľovstvo, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Tchaj-wan, USA, plus "táto krajina" (krajina so vznikajúcou trhovou ekonomikou, kde žije respondent). Prieskum takisto obsahoval sériu otázok o výskyte úplatkárstva zo strany zahraničných spoločností v rôznych sektoroch, o úrovni povedomia o Dohovore OECD o boji proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov a politike spoločností ohľadom uplatňovania legislatívy vyplývajúcej z Dohovoru. Pri vypracovaní prieskumu boli TI nápomocné rady a usmernenia Poradného výboru zloženého z popredných medzinárodných odborníkov v oblasti korupcie, ekonometrie a štatistiky. Výber organizácie Gallup International Association je zárukou najvyššieho

odborného štandardu pri vykonávaní prieskumu.

Priebeh, miesto a čas výskumu

Gallup International Association vykonal prieskum BPI 2002 v 15 krajinách so vznikajúcou trhovou ekonomikou na základe celkovo 835 rozhovorov. Na otázky odpovedalo 261 vyšších riadiacich pracovníkov zahraničných spoločností, 261 vyšších riadiacich pracovníkov domácich spoločností, 84 najvyšších riadiacich pra-

vyše 60% všetkých priamych zahraničných investícií smerujúcich do transformujúcich sa krajín. Prieskum nebolo možné vykonať v Číne, ktorá je najväčšou rozvíjajúcou sa trhovou ekonomikou, vzhľadom na problémy pri zadávaní prieskumu na danú tému v Číne. Najlepšie skóre, poukazujúce na nulové vnímanie tendencie dávať úplatky je 10.0, preto sa poradie začína spoločnosťami z krajín, ktoré sú vnímané ako krajiny s nízkou tendenciou dávať úplatky v za-

2002 ho ratifikovalo 34 z 35 signatárskych krajín. Tieto krajiny sa na celosvetovom obchode podieľajú vyše tromi štvrtinami. Dohovor stavia podplácanie štátnych úradníkov v zahraničí mimo zákona. BPI skúma priamo podplácanie do zahraničia zo strany medzinárodných spoločností, z ktorých väčšina má sídla v štátoch, ktorých vlády sú signatármi Dohovoru OECD. Ak má byť dohovor skutočne účinný, protikorupčné kódexy sa musia uplatňovať nielen v centrálnych spoločnostiach, pobočkách a u lokálnych partnerov. Na to je potrebný tréning "v teréne" a takisto v krajine, kde má spoločnosť sídlo. V roku 2002, teda tri roky potom, čo Dohovor vstúpil do platnosti, iba 7% respondentov Dohovor poznalo, 12% uviedlo, že o ňom čosi vie. Celkovo z údajov vyplýva rovnaký výsledok ako pri prvom prieskume BPI z roku 1999. Viac informácií o Dohovore OECD nájdete na stránke: <http://www1.oecd.org/daf/nocorruption/ref.htm>

Ako môže krajina zlepšiť svoje umiestnenie v BPI

Okrem prijatia zákonov o nezákonnosti poskytovania úplatkov musia najvýznamnejšie exportujúce krajiny tieto zákony aj riadne uplatňovať. To predstavuje potrebu poskytovať zdroje na zabezpečenie vyššieho výšetrenia a priebehu súdneho konania. Takisto si to vyžaduje osvetové kampane, aby sa v podnikateľskom sektore rozšírilo povedomie, že podplácanie je trestné doma ako aj v zahraničí. Zároveň by spoločnosti mali zaviesť protikorupčné kódexy vo všetkých svojich pobočkách vo svete a poskytnúť pracovníkom aj zodpovedajúce školenia. ◆

VÝSLEDKY PRIESKUMU

Poradie	Celková vzorka krajín	2002	1999	Dohovor OECD (zo dňa 14. 5. 2002)
		835	779	
1.	Austrália	8.5	8.1	ratifikovaný
2.	Švédsko	8.4	8.3	ratifikovaný
3.	Švajčiarsko	8.4	7.7	ratifikovaný
4.	Rakúsko	8.2	7.8	ratifikovaný
5.	Kanada	8.1	8.1	ratifikovaný
6.	Holandsko	7.8	7.4	ratifikovaný
7.	Belgicko	7.8	6.8	ratifikovaný
8.	Veľká Británia	6.9	7.2	ratifikovaný
9.	Singapur	6.3	5.7	nepodpísaný
10.	Nemecko	6.3	6.2	ratifikovaný
11.	Španielsko	5.8	5.3	ratifikovaný
12.	Francúzsko	5.5	5.2	ratifikovaný
13.	USA	5.3	6.2	ratifikovaný
14.	Japonsko	5.3	5.1	ratifikovaný
15.	Malajzia	4.3	3.9	nepodpísaný
16.	Hongkong	4.3	-	nepodpísaný
17.	Taliansko	4.1	3.7	ratifikovaný
18.	Južná Kórea	3.9	3.4	ratifikovaný
19.	Tchaj-wan	3.8	3.5	nepodpísaný
20.	Čína	3.5	3.1	nepodpísaný
21.	Rusko	3.2	-	nepodpísaný
	Domáce spoločnosti	1.9		

covníkov registrovaných účtovníckych firiem, 71 zástupcov bilaterálnych obchodných komôr, 80 riadiacich pracovníkov v národných a zahraničných komerčných bankách a 78 v komerčných právnických kanceláriách.

Prieskum BPI 2002 prebehol v období od decembra 2001 do marca 2002 v Argentíne, Brazílii, Filipínach, Indii, Indonézii, Južnej Afrike, Južnej Kórei, Kolumbii, Maďarsku, Maroku, Mexiku, Nigérii, Poľsku, Rusku a Thajsku. Do týchto krajín plynú

hraniči. Čím je hodnota indexu nižšia, tým sa vnímanie "exportovania" korupcie z danej krajiny zvyšuje.

Význam Dohovoru OECD o boji proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov pri medzinárodných obchodných transakciách (Dohovor o boji proti korupcii)

Dohovor OECD o boji proti korupcii vstúpil do platnosti vo februári 1999 a do mája

Vojtech Tkáč: Pri korupcii treba podviazať nádor

Politické strany práve dokončujú volebné programy. Akú dôležitosť bude mať boj proti korupcii v programe HZDS?

Mechanizmus "čistých rúk" nemá od 1990 roku výrazný efekt. Z toho treba vyvodíť závery - sme súčasťou európskych korupčných mechanizmov, Európu obchádza strašidlo financovania politických strán, na Slovensku súvisí množstvo problémov so súbojom straníckych trezorov, a to i v sektoroch ako privatizácia, školstvo, zdravotníctvo. Riešenia musíme hľadať v systémovej oblasti. Príkladom môžu byť Úrady práce, priestor na korupciu sa v nich zmenšil ich transformáciou na verejnoprávne subjekty, kde projekty vyhrávajú v súťažiach a rozhoduje tripartita, kontrola sa teda delí medzi jednotlivé zložky tripartity. Okrem toho je podľa mňa po voľbách nevyhnutné urobiť komplexnú reformu politického systému.

Konkrétne?

Volebné právo, postavenie politických strán, lobing, obrana proti klientelizmu a konflikt záujmov. Treba zásadne prehodnotiť zákony, z ktorých väčšina bola prijatá začiatkom 90. rokov vo Federálnom zhromaždení a dnes už nevyhovuje. Priestor na korupciu sa musí zúžiť už vo vnútri politických strán.

Čo iné oblasti?

Treba presadiť nezávislé rozhodovanie v rezortoch. Poviem príklad za sociálnu sféru - obmedziť všetky korupčné mechanizmy v rozhodovaní od miesta v detskom domove až po lekársku posudkovú službu, vrátane rozhodovania o fakultatívnych dávkach. Musí sa to riešiť v zákonoch, a nie prostredníctvom uznesení alebo opatrení.

Ako však zastaviť kolotoč dávania úplatkov?

Podviazať nádor - stransparenť rozhodovanie, fakultatívne rozhodovanie podmieniť súťažou, zreformovať súdnictvo, zabezpečiť nezávislosť vyšetrovateľov.

Ako sa toto prejaví v programe HZDS?

Máme pripravený program do roku 2006, práve diskutujeme o volebnom programe. Teraz preto hovorím za seba a tieto poznatky sa budem snažiť do volebného programu preniesť.

Aké je poučenie z prístupov v rokoch 1994 - 98? Program Čisté ruky označili odborníci na boj proti korupcii ako zlyhanie, dávanie úplatkov bolo vyňaté zo zoznamu trestných činov...

Ako právnik som na to opatrenie hundral, ale podobný krok spravila nakoniec aj Orbánova vláda v Maďarsku. Je to možno technika, ktorá je v istom čase a priestore aplikovateľná. Vyhodnotenie však ukázalo, že to nemalo žiadny efekt.

Morálny určite nie.

Určite. Ostáva otázkou, či agent - provokatér nie je do istej miery niečo podobné.

Asi najpozitívnejšie bolo bodnotné prijatie zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Ako blahovalo HZDS?

Ja osobne som ho podporoval, musíme však uvažovať aj o ochrane osobných a majetkových práv, ktoré si treba v trhovej demokracii vážiť.

Ak si dobre pamätám, väčšina poslaneckého klubu HZDS ho nepodporila. Prečo?

Nemám prehľad, upozorňovali sme v diskusiách na legislatívne nedorobky.

Čo sa týka reformy verejnej správy?

Tam sme podporili len presun kompetencií.

Prečo ste nepodporili kreovanie Súdnej rady, a tým osamostatnenie súdnictva?

Mali sme obavy z politickej manipulácie, bola tam snaha dokončiť refazec vyšetrovateľ - prokurátor o správnych sudcov.

Zákon však zavádzal voľby členov Rady sudcami. Ako politicky ovplyvníte vyše tisíc sudcov? Mne však prekážali ingerencie

ministerstva spravodlivosti do procesu, dokončím ten refazec, čo som spomínal.

To s tým zákonom nemalo nič spoločné.

Nie, ale súboje predsedu Najvyššieho súdu s ministerstvom spravodlivosti boli pre spomínaný zákon zničujúce.

Hovorili ste o financovaní politických strán. Aký mechanizmus existuje v HZDS?

Som podpredsedom iba mesiac, prišiel som do vedenia strany v čase, keď je HZDS insolventné. Zdroje získavame iba zo štátneho príspevku a členských príspevkov. Nemám však veľký prehľad a ani mi to neprekáža.

Prečo?

Má to na starosti ústredný tajomník, podrobili sme sa auditu, ktorý nebol spochybnený. Dôležité je, aby ani pri stranách, ktoré sú pri moci, nepadali podozrenia z brania provízií, aby spokojne spávali aj tí, ktorí kritizujú.

U vás boli podozrenia v rokoch 1994 - 98 veľmi silné. Bol v členskej základni tlak na očistu strany, preskúmanie podozrení?

Podozrenia sú jedna vec, otázka trestnej zodpovednosti druhá.

Politická zodpovednosť sa však vyvodzuje často už pri podozreniach.

Viem, že politická zodpovednosť je iná, ale žiadne z káuz neboli doteraz právoplatne uzavreté. Po roku 1998 viacerí "verní" z HZDS zdupkali, čo bolo pre nás úľavou. Konštatovali sme to aj na viacerých fórach. Tí ľudia nemali ďaleko k peniazom, a keď bolo strane treba pomôcť pri prechode do opozície, zrazu tam neboli. Ekonomické kruhy majú podľa môjho názoru teraz blízko k vládnej koalícii a zistenie, že prežili za nás, aj za súčasnej vlády, je poučné. Ja sa pýtam prečo.

Má HZDS formálne mechanizmy ako zabrániť, aby jej členovia ne-

boli v konflikte záujmov, aby nebol podozrievaný z úplatkárstva, klientelizmu?

Existujú, asi 80 - 90 percent funkcionárskeho aktívu sú iní ľudia ako v roku 1998, ani podnikatelia, ktorí mali prístup k privatizácii, v HZDS dnes nie sú.

Tí však odišli sami.

Väčšinou áno, ale to aj cez mechanizmy v okresoch a mestách.

Posledným veľkým prípadom je financovanie vily Vladimíra Mečiar, ktoré malo stáť až 41 miliónov. Mečiar tvrdí, že si na to nepamätá. Je to podľa vás normálne?

On sa spolieha na výsledky policajného vyšetrovania, treba si na to počkať. Máme pocit, že medializovanie týchto prípadov je len jednostranné. Tieto kauzy sú kontraproduktívne.

Denník SME zverejnil originály faktúr. Pýtajú si funkcionári HZDS od predsedu vysvetlenie?

Tie faktúry sa zverejnili pred dvoma týždňami, odvtedy sme nemali republikové grémium. Podľa mňa je to však súkromná záležitosť.

Ani nie, vila bola rekonštruovaná v rokoch 1998 - 99, otázkou je, odkiaľ činiteľ, ktorého príjmy si vieme za posledných dvanásť rokov vypočítať, zbral také veľké zdroje.

To nestavala strana.

Ale je to váš predseda.

Musí si to vyriešiť sám.

Je to váš volebný líder, je v strane tlak na objasnenie?

Je to známe len dva týždne. Ani ja by som nebol nadšený, keby Vladimír Mečiar zasahoval do mojich súkromných financií. Treba počkať na výsledok šetrenia.

Neprípúšťate, že existuje aj etická rovina a v nej môže dôjsť k prešlapu, aj keď zákon nebol porušený?

Pripúšťam, ale dva týždne sú pre mňa ako právnik málo, niečo ešte pre politika, človeka. Nech sa skončí vyšetrovanie. ◆

Zuzana Wienk